

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mrákoty a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **Mgr. Ing. J. B.**, zast. advokátem Mgr. Filipem Maříkem, Mikulášská 455/9, Plzeň, proti žalovaným: **I) Obvodní soud pro Prahu 2, II) předseda Obvodního soudu pro Prahu 2**, oba Francouzská 808/19, Praha 2 – Vinohrady, ve věci ochrany před nezákonným zásahem (pokynem soudkyně Obvodního soudu pro Prahu 2 advokátovi, aby si nasadil respirátor během jednání dne 22. 2. 2022 ve věci sp. zn. 45 C 125/2020), v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 6. 6. 2022, čj. 11 A 2/2022-28,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] V nynější věci NSS potvrzuje svůj dřívější závěr, že pokyn soudce advokátovi (zástupci účastníka řízení), aby si během jednání nasadil respirátor, představuje výkon soudnictví, nikoli veřejné správy. Přezkumu tohoto pokynu se tedy nelze domáhat ve správním soudnictví.

[2] Žalobce jako advokát zastupoval klienta během jednání dne 22. 2. 2022 u Obvodního soudu pro Prahu 2 ve věci vedené pod sp. zn. 45 C 125/2020. Na začátku jednání ho soudkyně JUDr. Kateřina Takácsová vyzvala k nasazení respirátoru. Žalobce si respirátor odmítl nasadit a uvedl, že se raději nechá ze soudní síně vyvést. Soudkyně tedy zavolala justiční stráž, která žalobce vyvedla. Následně se žalobce do soudní síně vrátil a jednání se účastnil jako veřejnost, již s nasazeným respirátorem.

[3] Žalobce se u městského soudu bránil žalobou proti dvěma nezákonným zásahům. První nezákonný zásah viděl v pokynu soudkyně, aby si při jednání nasadil respirátor, druhý v postupu justiční stráže - vyvedení ze soudní síně. Závěrem se žalobce domáhal, aby po něm Obvodní soud pro Prahu 2 napříště nemohl požadovat nošení respirátoru. Městský soud usnesením žalobu odmítl, protože správní soudy k přezkumu těchto zásahů nemají pravomoc.

[4] Proti usnesení městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Stěžovatel nesouhlasí především s názorem, že pokyn soudkyně k nasazení respirátoru představuje výkon moci soudní, nikoli veřejné správy, a že správní soudy tedy nemají pravomoc přezkoumávat postup soudkyně při jednání v rámci občanského soudního řízení. Podle stěžovatele je mimořádné opatření ministerstva zdravotnictví, z něhož soudkyně vyšla, právní normou čistě správního charakteru, nikoli prováděcím předpisem občanského soudního řádu, tudíž pokyn soudkyně musí být výkonem veřejné správy. Postup soudkyně byl navíc protiústavní, porušil čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 2 odst. 3 Ústavy. Podle stěžovatele soudkyně navíc ani nemohla rozhodovat o povinnosti nosit respirátor, výjimku z povinnosti nosit respirátor stěžovateli ukládalo přímo mimořádné opatření a soudkyně mohla rozhodnout o povinnosti nosit respirátor pouze pro „další osoby“ [s odkazem na čl. 2 písm. t) na věc použitelného mimořádného opatření]. Závěrem stěžovatel namítá, že soudkyně zasáhla do práva na spravedlivý proces jeho klienta.

[5] Žalovaní se ke kasační stížnosti nevyjádřili.

[6] Kasační stížnost je přípustná, má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Důvodnost kasační stížnosti NSS posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom vady, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] NSS předesílá, že velmi podobnou argumentací, jakou nyní snáší stěžovatel, se již NSS zabýval v rozsudku ze dne 21. 7. 2022, čj. 10 As 477/2021-28. Na rozdíl od citované věci se nynější stěžovatel formálně bránil nejenom proti pokynu k nasazení respirátoru, ale zároveň proti vyvedení ze soudní síně proto, že tento pokyn nesplnil. Ani v žalobě, ani v kasační stížnosti však neuplatnil žádnou konkrétní argumentaci týkající se právě samotného vyvedení. Vymezoval se jen proti samotnému oprávnění soudkyně jej vyzvat k nasazení respirátoru (a koneckonců i samotný stěžovatelem tvrzený zásah spočívající ve vyvedení je přímo navázán na neuposlechnutí pokynu soudkyně k nasazení respirátoru).

[9] Dále NSS připomíná rozsah přezkumu v nynějším řízení. Městský soud žalobu odmítl, NSS tedy může posoudit pouze zákonnost odmítnutí žaloby [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.], a nikoli věcné námitky stěžovatele. NSS se tedy zabýval pouze otázkou, zda tvrzený zásah představuje výkon veřejné správy, či naopak výkon soudnictví, a zda ho tedy lze, či nelze přezkoumat ve správním soudnictví. V tomto řízení se tak NSS nemohl zabývat např. námitkou, že soudkyně zasáhla do práva na spravedlivý proces stěžovatelova klienta, ale ani otázkou, zda soudkyně spornou výzvu vydala v souladu se zákonem.

[10] NSS též dodává, že ve věci 10 As 477/2021 krajský soud žalobu částečně odmítl a ve zbytku zamítl. V nynější věci však v řízení o žalobě stěžovatel neuplatnil podobnou souvislou argumentaci, k jejímuž posouzení by městský soud měl kompetenci (žalobce ve věci 10 As 477/2021 vznášel námitky proti oprávnění předsedy soudu v návaznosti na tehdejší pandemická opatření obecně upravovat podmínky nošení respirátorů – s takovou argumentací se ale nyní městský soud nepotýkal; srov. bod 20 rozsudku 10 As 477/2021 a body 40 násl. přezkoumávaného rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 29. 9. 2021, čj. 43 A 9/2021-140).

[11] Podle § 82 s. ř. s. musí být žalobce přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem správního orgánu. Podle § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. je správním orgánem orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku, jakož i fyzická nebo právnická osoba nebo jiný orgán, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob

pokračování

v oblasti veřejné správy. Jak uvedl i městský soud, NSS veřejnou správu definuje jako správu veřejných záležitostí, která je projevem realizace výkonné moci ve státě, včetně specifického postavení tzv. veřejnoprávní samosprávné moci. Negativně je veřejná správa vymezována jako souhrn činností, které nejsou zákonodárstvím, *soudnictvím*, ani vládou (viz např. rozsudek NSS ze dne 28. 7. 2010, čj. 2 As 24/2010-53, *PREFA MAJETKOVÁ*, dle něhož rozhodnutí soudu o tom, že nepotvrzuje zvolené členy věřitelského výboru dle tehdy platného zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, je výkonem moci soudní, a proto není přezkoumatelné ve správním soudnictví).

[12] NSS souhlasí s městským soudem, že výzva soudkyně k nasazení respirátoru je výkonem soudnictví, nikoli veřejné správy. Jak městský soud správně uvedl, ačkoli pokyn k nasazení respirátoru není rozhodováním ve věci samé, výkon soudnictví nezahrnuje pouze rozhodovací činnost v úzkém slova smyslu. K výkonu soudnictví patří i další činnosti spadající do širšího okruhu pravomocí, jimiž je soud nadán ve vztahu k dosažení účelu a smyslu řízení (k tomu srov. body 17 a 18 napadeného usnesení a bod 17 rozsudku 10 As 477/2021).

[13] Podle § 117 odst. 1 o. s. ř. *předseda senátu zabývá, řídí a končí jednání, uděluje a odnímá slovo, provádí dokazování, činí vhodná opatření, aby zajistil splnění účelu jednání, a vyhláší rozhodnutí. Dbá přitom, aby jednání probíhalo důstojně a nerušeně a aby věc mohla být úplně, spravedlivě a bez průtahů projednána.* Je zřejmé, že ohledně „vhodných opatření“ k zajištění splnění účelu jednání zákonodárce záměrně zvolil neurčitou formulaci právní normy. Taková formulace svěřuje do rukou předsedy senátu i v zákoně výslovně neuvedené pravomoci, aby zajistil splnění účelu jednání.

[14] Proto platí, že bez ohledu na to, zda soudkyně v nynější věci použila sporná pandemická opatření, šlo stále o výkon soudnictví. Byť soudkyně výzvou sledovala snížení rizika šíření viru, primárním objektem, který chránila, stále zůstal *nerušený průběh jednání* (shodně rozsudek 10 As 477/2021, bod 18). S věcí se proto mýjí i stěžovatelova kritika neexistence zmocnění Ministerstva zdravotnictví k vydávání prováděcích předpisů k občanskému soudnímu řádu. Pravomoc nařídit nasazení respirátoru vyplývala již z cit. § 117 odst. 1 o. s. ř., který soudci svěřuje širokou pravomoc řídit jednání a volit vhodná opatření k zajištění jeho účelu. A tato opatření přijímaná dle § 117 odst. 1 o. s. ř. jistě nemohou být přezkoumávána správními soudy, neboť tomu brání již vymezení pravomocí správních soudů.

[15] NSS tak dává za pravdu městskému soudu. Pokyn soudce advokátovi (zástupci účastníka řízení), aby si během jednání nasadil respirátor, je výkonem moci soudní, nikoli veřejné správy. Přezkumu tohoto pokynu se tak nelze domáhat ve správním soudnictví. Není proto ani možné, aby správní soudy jakkoli hodnotily zákonnost tohoto pokynu. Kasační stížnost proto není důvodná a NSS ji zamítl (§ 110 odst. 1 poslední věta o. s. ř.).

[16] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaným pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. září 2022

Zdeněk Kühn
předseda senátu